# Son Osmanlı Mebusan Meclisi, Misakımillî Kararları, İstanbul'un Resmen İşgali (16 Mart 1920) ve Büyük Millet Meclisinin Açılışı (23 Nisan 1920) (İTA.8.2.6)

Son Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanma sürecini ve kabul ettiği Misakımillî (Millî Yemin) kararlarını vatanın bütünlüğü ve tam bağımsızlık ilkeleriyle ilişkilendirir (İTA.8.2.6). · Misakımillî'nin ilanı üzerine İtilaf Devletlerinin 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal etmesini ve Mustafa Kemal'in aldığı tedbirleri analiz eder (İTA.8.2.6). · 23 Nisan 1920'de Ankara'da Büyük Millet Meclisinin açılışını, 24 Nisan önergesi kararlarını ve Birinci BMM'nin ulusal egemenlik temelli yapısını değerlendirir (İTA.8.2.6).

**HATIRLAYALIM**

- 12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplanan Son Osmanlı Mebusan Meclisinde **Felah-ı Vatan Grubu**'nun çabasıyla **28 Ocak 1920'de Misakımillî (Millî Yemin)** kabul edilmiştir.
- **Misakımillî (KAPSAR):** Millî sınırların bölünmezliğini (**vatanın bütünlüğü**), kapitülasyonların reddini (**tam bağımsızlık**) ve Kars, Ardahan, Batum ile Batı Trakya'da **halk oylamasını** öngörür.
- **Misakımillî'nin ilanı üzerine İtilaf Devletleri 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal** edip Mebusan Meclisini dağıtmış ve milletvekillerini **Malta Adası**'na sürmüştür.

## 1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki tarihî kavram ve gelişmeleri sağ sütundaki açıklamalarıyla eşleştiriniz.

| | |
|---|---|
| ☐ 1. Felah-ı Vatan Grubu | **a)** 16 Mart 1920'de İstanbul'un resmen işgalini Ankara'ya bildiren telgrafçı |
| ☐ 2. Kapitülasyonların Reddi | **b)** Birinci BMM'de Meclis Başkanının aynı zamanda hükûmet başkanı olması |
| ☐ 3. Manastırlı Hamdi Bey | **c)** Misakımillî'de tam bağımsızlık ilkesi gereği karşı çıkılan kısıtlamalar |
| ☐ 4. Meclis Hükûmeti Sistemi | **d)** Son Osmanlı Mebusan Meclisinde Misakımillî'yi kabul ettiren meclis grubu |

## 2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Misakımillî, İstanbul'un işgali ve BMM'nin açılışıyla ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

| | D | Y |
|---|---|---|
| Mustafa Kemal Paşa, Son Osmanlı Mebusan Meclisi seçimlerinde Erzurum milletvekili seçilmiştir. | ☐ | ☐ |
| Son Osmanlı Mebusan Meclisinde Mustafa Kemal'in isteğiyle Müdafaa-i Hukuk Grubu kurulmuş ve kendisi başkan seçilmiştir. | ☐ | ☐ |
| İtilaf Devletlerinin Mebusan Meclisini dağıtması doğrudan milli iradeye (ulusal egemenliğe) darbe niteliğindedir. | ☐ | ☐ |
| Birinci Büyük Millet Meclisinde gayrimüslim azınlık milletvekillerine geniş yer verilmiştir. | ☐ | ☐ |

## 3 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun tarihî kavramlarla tamamlayınız.

Misakımillî | Malta | Rodos | halk

1. Son Osmanlı Mebusan Meclisinde 28 Ocak 1920'de kabul edilen _____ kararları 'Millî Yemin' anlamına gelir.
2. Misakımillî'de Kars, Ardahan, Batum ve Batı Trakya'nın geleceği için _____ oylaması (plebisit) yapılması kararlaştırılmıştır.
3. 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal eden İtilaf Devletleri tutukladıkları mebusları _____ Adası'na sürgün etmiştir.

## 4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki Misakımillî kararlarından hangisi uluslararası ilişkilerde **devletler arası eşitlik (karşılıklılık / mütekabiliyet)**

| | |
|---|---|
| 1. Sınırlar<br>Mondros öncesi bütünlük | 2. Kapitülasyonlar<br>Siyasi/mali kısıtlama red |
| 3. Azınlık Hakları<br>Komşu Müslüman hakları denk | 4. Halk Oylaması<br>Kars, Ardahan, Batum oyu |

(A) 1. Madde: Mondros öncesi işgal edilmemiş Türk toprakları bütündür.
(B) 2. Madde: Siyasi, adli ve mali kapitülasyonlar kabul edilemez.
(C) 3. Madde: Azınlık hakları komşu ülkelerdeki Müslüman hakları kadar olacaktır.
(D) 4. Madde: Kars, Ardahan ve Batum'da gerekirse halk oylaması yapılacaktır.

## 5 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki 24 Nisan 1920 Önergesi kararlarının ilgili olduğu temel ilke ve meclis niteliğini tabloya yazınız. İlk satır örnektir.

| 24 Nisan 1920 Önergesi | Meclis Yapısı ve İlke |
|---|---|
| • Hükûmet kurmak zorunlu | • Kurucu ve Millî Meclis |
| • Üstünde güç yoktur! | • Ulusal Egemenlik ilkesi |
| • Geçici başkan atanmaz | • Güçler Birliği sistemi |

| 24 Nisan 1920 Önergesi Kararı | İlgili Olduğu Nitelik / İlke | Sağladığı Sonuç |
|---|---|---|
| 1. Hükûmet kurmak zorunludur. | Kurucu Meclis niteliği | |
| 2. BMM'nin üstünde hiçbir güç yoktur. | | |
| 3. Yasama ve yürütme yetkisi BMM'ye aittir. | | Savaşta hızlı karar alındı |
| 4. Geçici hükûmet başkanı tanımak doğru değildir. | Süreklilik ve Bağımsızlık | |

## 6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki tedbir panosunda Mustafa Kemal Paşa'nın **Geyve ve Ulukışla** demir yolu köprülerini tahrip ettirmesinin temel amacı hangisidir?

| 16 Mart 1920 İşgali | Alınan Stratejik Tedbir |
|---|---|
| İstanbul resmen işgal edildi<br>Mebusan Meclisi basıldı<br>Manastırlı Hamdi bildirdi | Haberleşme kesildi;<br>Geyve ve Ulukışla demir yolları tahrip edildi! |

(A) Mebusan Meclisi seçimlerini ileri bir tarihe ertelemek

(B) İtilaf güçlerinin Anadolu'ya asker ve cephane sevkiyatını önlemek

(C) İstanbul Hükûmeti ile barış antlaşması imzalamak

(D) Boğazların dünya ticaretine açılmasını hızlandırmak

## 7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki şemaya göre Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'a gidecek mebuslardan istediği üç hususun hangisi Mebusan Meclisinde **gerçekleşmiştir?**

| Mustafa Kemal'in 3 İsteği | Meclisteki Sonuç |
|---|---|
| 1. Başkan seçilmek (✗)<br>2. Müdafaa-i Hukuk Grubu (✗)<br>3. Misakımillî onayı (✓) | Felah-ı Vatan kuruldu;<br>28 Ocak 1920'de<br>Misakımillî kabul edildi! |

(A) Mustafa Kemal Paşa'nın Mebusan Meclisi Başkanı seçilmesi

(B) Mecliste Müdafaa-i Hukuk Grubu adıyla grup kurulması

(C) Misakımillî kararlarının mecliste oy birliğiyle kabul edilmesi

(D) Meclisin İstanbul yerine Ankara'da toplanması

## 8 KISA CEVAP

Görseldeki Birinci BMM şemasına göre meclisin **güçler birliği** (yasama, yürütme, yargı) ilkesini benimsemesinin temel gerekçesini kısaca yazınız.

Birinci BMM: Güçler Birliği İlkesi (23 Nisan 1920)

Yasama (Kanun) + Yürütme (Hükûmet) + Yargı (İstiklal Mahkemeleri)

Amaç: Olağanüstü savaş şartlarında hızlı karar alıp uygulamak!

## 9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki verilerden hareketle İstanbul'dan kaçıp Ankara'ya gelen Mebusan Meclisi üyelerinin yeniden seçime girmeden BMM'ye kabul

Birinci BMM'nin Oluşumu (23 Nisan 1920 - Ankara)

1) Anadolu'da yeniden seçilen milletvekilleri

2) İstanbul'dan kaçıp Ankara'ya gelen Mebusan Meclisi üyeleri

Temel Gerekçe: Halkın seçtiği vekillerin iradesine saygı!

## 10 SIRALAMA

Görseldeki Millî Mücadele gelişmelerini kronolojik (tarihsel) gerçekleşme sırasına göre 1'den 4'e kadar sıralayınız.

| 12 Ocak | 28 Ocak | 16 Mart | 23 Nisan |
|---|---|---|---|
| Mebusan Açılışı | Misakımillî | İstanbul İşgali | BMM Açılışı |

- [ ] Ankara'da Büyük Millet Meclisinin açılması (23 Nisan 1920)
- [ ] İstanbul'un İtilaf Devletlerince resmen işgal edilmesi (16 Mart 1920)
- [ ] Misakımillî kararlarının Mebusan Meclisinde kabul edilmesi (28 Ocak 1920)
- [ ] Son Osmanlı Mebusan Meclisinin İstanbul'da toplanması (12 Ocak 1920)

## 11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki karşılaştırma tablosuna göre **Misakımillî** ile **23 Nisan 1920 BMM'nin açılışı** arasındaki temel ilke farkı

| Misakımillî (28 Ocak) | BMM Açılışı (23 Nisan) |
|---|---|
| Millî sınırları çizdi; kapitülasyonları reddetti<br>→ Tam Bağımsızlık | Millet iradesini yönetime hâkim kıldı<br>→ Ulusal Egemenlik |

(A) Misakımillî: Vatanın bütünlüğü ve tam bağımsızlık — BMM: Ulusal egemenlik

(B) Misakımillî: Saltanatın kaldırılması — BMM: Kapitülasyonların devamı

(C) Misakımillî: Güçler birliği ilkesi — BMM: Manda ve himaye yönetimi

(D) Misakımillî: Meclis hükûmeti sistemi — BMM: Kabine sistemi

## 12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle «23 Nisan 1920'de Ankara'da millet iradesini temsil etmek üzere

16 Mart 1920'de tutuklanan Türk milletvekillerinin sürgün edildiği ada

'BMM'nin üstünde güç yoktur' kararıyla millete verilen yönetim yetkisi

Yeni bir devlet ve hükûmet düzeni kuran Birinci BMM'nin niteliği

Kars, Ardahan, Batum ve Batı Trakya için öngörülen halk oylaması

Son Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilen Millî Yemin belgesi

Mondros öncesi işgal edilmemiş Türk vatanının bütünlüğünü çizen kavram

**Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:**